

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

IV. De cooperatione alienis peccatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

gravi aliqua causa, invitum scilicet, in aliqua occasione peccandi manere.

Non deerunt fortè aliqui, qui DD. Th. Basilium & Ambrosium perperam pro hac sententia citari dicant: en tibi verba S. Th. ex 2, 2. q. 10. art. 9. si autem, inquit, sunt simplices & infirmi in fide, de quorum subversione probabiliter timeri possit, prohibendi sunt ab infidelum communione, & præcipue ne magnam familiaritatem cum eis habeant, vel ABSQUE NECESSITATE cum communi-ent; vident, absque necessitate. D. Basilii textus expressus est, cum enim supposuisset, esse hominem, cui consuetudo cum mulieribus occasionem peccandi præberet, tandem concludit, huiusmodi congressiones colloquutionesque fugiendas esse, neque ad eas unquam accedendum, nisi cum gravissima nos aliqua ad eas necessitas impellat, & aliter facere non possimus. Ambrosius loco citato, excusat actionem Judith à peccato contra castitatem, eo quod in casu magna necessitatis periculum adiecit, honestatis fuit, inquit, pro omnibus periculis, ut omnes eximeret periculo: vide sis plura apud Basil. Pontium supra laudatum.

Illi porro Theologi, qui docent, interdum dari posse absolutionem iis, qui remanent in occasione proxima, idem potiori jure tenent pro iis, qui peccant ex habitu; quia scilicet habitus, statim tolli non potest; accedit, quod licet cum occasione proxima comparari possit, non tamen in voluntate hominis positum est, illum statim abigere; igitur voluntarius dici non potest, cum sæpe illum homo detestetur; nec voluntarie comparatus, cum de illo nulla prorsus cogitatio esset; pro hac sententia innumeri ferè citari possunt, ut Vivaldus in candelab. tit. de absolut. §. casus. Joan. Saneius disp. 10 n. 16. Medina lib. 10. summ. c. 14. §. 2. Petr. Ledesin. tom. 2. summ. tract. 1. c. 9. Manuel. tom. 1. sum. c. 34. n. 5. Ludovic. Lopez 1. part. c. 282. hi quatuor prudenter ita limitant, ut postquam sæpius data est absolutio, nisi penitens resipiscat, aliquandiu differatur; hoc consilium maxime probò, ne scilicet nimia indulgentia abutantur. Azor. tom. 1. l. 1. c. 3. q. 3. existimat peccantibus ex habitu dari posse absolutionem, modò ad evellendum habitum aliquam diligentiam adhibeant, cui Saneius lib. 2. moral. c. 32. n. 4. & Ludovic. Baillius p. 263. cum multis aliis suffragantur: hac in re opus est maxima prudentia Confessarii, ne penitentem aut nimia severitate avertat, aut nimia indulgentia seducat & peccet, pereatque cum illo. Suar. disp. 32. sect. 2. Lugo disp. 14. sect. 8. n. 166. & 169. Laym. citatus: quare, ut damno proximorum, qui nunquam penitentem absolvi volunt, nisi prius vitiosum habitum contraxerint abjecerint, ita probò illorum prudentiam, qui aliquando absolutionem negari volunt, ut illius negligentiam in habitu revellendo castigent.

Denique iidem Doctores absolutionem iis dari posse concedunt, qui aliquod vitæ genus susceperunt, in quo plures occasiones peccandi occurrunt. Navarr. man. c. 3. Beja p. 1. casu 39. De Grassis l. 1. c. 28. n. 21. Saneius disp. 10. n. 11. De Lugo de penit. disp. 14. sect. 10. n. 150. Laym. citatus supra, qui alios citat; ratio est, quia recedere à statu vitæ semel assumpto, saltem ut plurimum, difficile est, & quasi moraliter impossibile; vel potius, ut rectè cenfer Delugo citatus, quia status & conditio vitæ ex se indifferens, non est occasio proxima peccati, sed tantum remota, in qua qui remanent, possunt absolvi, si de peccatis doleant, & firmiter statuunt, ab iis abstinere; exemplum habemus in militibus, nautis, licetioribus, aliisque similibus; utinam sublimiores status majores peccandi occasiones non præbeant.

CAPUT IV.

De cooperatione alienis peccatis.

Immodica Jesuitarum indulgentia aluntur impurissima commercia, & scelera reguntur regima; nempe docent, famulos & ancillas peccatis suis præstare obsequia indifferenter, quavis sciant in malum finem illa exigi, ac providendam animi intentionem sufficere, ad culpam accedendam.

REFELLITUR.

Actionem ex se indifferentem malam non faciunt Theologi docent, licet ea alius quispiam ad malum finem abutatur, modò addit iusta causa & ratio legitima illam facienti, quæ reverà si absit, quædam servorum obsequia, flagitiorum scilicet adiumenta. Casuistæ culpæ non eximunt; ajunt dumtaxat quodamodi actiones ex se indifferentes, cum iusta ex causa sunt, honestæque ex fine, non vitari alteriusmodi, qui ad Dei offensam iis abutitur: favent tunc sponsoni argumenta plurima, eaque sanè magni ponderis; verum instar omnium erit communis Christianorum, atque adeo ipsius Ecclesiæ consentiens; enim actiones illæ indifferentes bono animo & iusta de causa factæ, quibus alii ad malum ulum & finem abutuntur, essent illicitæ, servorum & opificum potissima à communibus obsequiis, & abstinerent opificis tenerentur; hinc qui conjuncti matrimonio, si salutis discrimine, aut saltem in perpetuo peccato carnalis statu versarentur; cum sæpe alter conjugum ab illo indifferenter ad malum finem utatur; item auges, lecticarii, sellularum gestatores à Dominis recedentes tenerentur, quos aliquando in obscena libidinosa loca devehunt: item servi, qui suis Dominis juxta lege obstrictis quadragesimali tempore cenam parant, quod in Hugonotis, aliisque Ecclesiis perculibus etiam locum habet, item Tabellarii, publicæque veredaris à suo munere cessandum esset; ceteras amatorias, aut famosas & satyricas ultra ceteraque sæpe deferant; lanistæ, aleatorum ludorum, & amorum, sulphurati pulveris artifices, cogunt omnes, qui lautas epulas comestatoribus instruant, alique omnes artifices, quorum opera ad luxum, vanitatem, voluptatem homines abutuntur, ut fidicines, compotatores, unguentarii, caupones, alias exercere antea planè deberent, si famulis indifferenter obsequia præstare non licet.

At non legimus, huiusmodi artes à Rom. Pontifice, à Conciliis, ab Episcopis, à Parochis damnari, nec huiusmodi opificibus absolutionem denegari: dixi etiam supra, conjuges subijci pluribus peccatis hæc sententia rejiciatur, quorum aliqui communis Theologorum consensu immunes sunt, maritus vitium castitatis emisit, debitum exigit ab uxore & peccat, igitur uxor simul peccaret, cum tamen illi debitum reddere teneatur; idem de qualibet alia actione uxoris dictum sit ex se indifferente, quam vitæ ad malum finem refert: quanta inde conscientie anxietas conjugibus, si peccata communicarent inter se; quantus horror ac timor omnium; quis unquam se in consuetudinem hominum immittat, si ejus actiones indifferentes alterius malo finem & pravo animo contaminari possunt: hæc est igitur regula; illud omne obsequium famulis licetum

Nec est, quod adversarii dicant, tam doctrinam
morum sibi duntaxat cordi esse, quam ex Patribus
primitivæ Ecclesiæ, præsertim Augustino excerpte-
runt; ac proinde cæteros Theologos rejiciendos,
quos potiori jure, per contemptum, Philosophos
vocant: Quasi verò crimen sit, Philosophum esse;
sapientia scilicet & rationis amantem; quasi verò
is rectè non sentiat, qui Doctorem Anglicum du-
cem in moralibus sequitur, & moralem Aristote-
licam consultat & ab his, opinor, Partes alieni non
sunt; alioquin D. Thomas alienus etiam à Patribus
esset; an fortè morum, corruptela, Philosophiæ & ra-
tionis studio tribui potest? quin potius mores
ideo corrupti censendi sunt, quia à recta ratione
desciscunt, quæ nativa honestarum actionum regula
est.

Non est etiam, quod iidem nescio quam hominibus cæco modo agendi necessitatem, ratione proscriptâ, imponant; res quidem divina fidei, obscuras licet, credimus; & prudenter tamen, & ratione duce, quæ nobis evidenter ac certò persuaderi, esse credendas: hinc ratio & fides fœdus quoddam & societatem ineunt; itaque Calvinistis necessitas illa, quæ libertati officit, relinquenda; & interior ille spiritus, cujus instinctu dumtaxat aliqui agunt, Genevæ ablegandus: ut nimia laxitas fugienda in opinionum moralium delectu, ita vitanda nimia severitas; arcata quidem est via, quæ ducit ad vitam; jugum tamen Christi suave est, & onus leve; nec enim Deus impossibilia jubet, nec gratia deest, quæ ejus præcepta possibilia sunt; quiquis nimium stringit, nodum ipsum laxat, quia rumpit: augere numerum nozarum lethalius, non expedit, saltè expedire non puto; multiplicare monita nihil juvat, prudenti potius examine, ac recta discussione cuncta ceaseantur; lumen illud rationis nobis inditum, discipule; lectione, auctoritate, ac præsertim divina fide instructum, & usque Ecclesiæ firmatum, nobis in omnibus, divinâ etiam affulgente gratiâ, præluceat: hoc sanè hæretici omnes, quasi flagellum esset, quo ab Ecclesiâ censes illi abiguntur, pertimescere vili funt; hinc atrociter ac vehementer in Scholasticos inveit: doctrinâ igitur illa, quam paganam vocant, nec laxior nec severior est, quàm par sit; recta ratio, qua nititur, utrimque à vitiosis extremis dissita, in medio sita est; cum ergo & nimia laxitas, & nimia severitas versus extremitates eant, utraque à recta ratione aliena est: morales Theologirationem consulunt, eidem adherent atque insunt, ut ipsi opponitur; igitur nec laxior est illorum doctrinâ, nec austerior: hæc potè in indivisibili posita non sunt, suam extensionem habent & latitudinem; hic paulò laxior, ille rigidior, neuter tamen alterum damnat; quia uterque ratione ducitur; res humanæ, his seculis, quæ funt divinæ fidei, variis opinionibus subiectæ sunt: erit, qui rigidiores probeat; gratulor, huic oneri lætos humeros supponat; erit, qui minus rigidas bene est, non propterea accuso; modò hic susceptum onus alteri non exprobat, & ille huic idem onus, per vim non imponat; gaudeat sua quisque ratione; suppono enim neutrum certum esse, sed utrumque circa opinionem versari.

Unum refellendum refat, quod opponitur; fcilicet, ita corruptam eſſe moralem hujus temporis doctrinam, ut ad ſervandas illius leges, natura corrupta, & divina gratia deſtituta vires ſatis eſſe dicantur; ne-
mo unquam moralis Theologus Catholicus hoc dixit; hoc autem faciliſſe ſolvitur; quoniam ſunt amabiles leges illæ, quas nobis doctrina moralis impoſuit.

VIREULES

CAPUT V.

Theologia Moralis Iesuitarum Paganismum olet.

Hoc precipuum caput est, quod nostris au-
diensibus ad advertario opponitur; scilicet,
meritum illorum doctrinam gentilem & pa-
ganas, non vero Christianam esse; vires naturæ
compe lacer, sufficere, ad servandas illius leges,
mentes controversas, adhibita humanæ rationis
opæ, examini ac decidi, ac proinde fieri non
posse, quæ doctrina illa laxior, corruptior, & Ec-
clesiæ perniciosa sit, nec non scandalosam & im-
moralium propædæmon vitæ libidinem ac licentiam
introducere.

REFELLITVR.

torum doctrinam moralem Theologorum no-
strorum ex. 1. Doctōis Angelici, majori ex par-
te contentam fuisse, qui tametī morale Aristoteli
non tradidit; quod cerē ultro fatentur adver-
sarij. Sensusque, omnes summas & collectio-
nes ex libris S. Thomæ, cui rivos à fonte,
ut ait, aborigine fluxerūt, sensim creverunt,
in hoc sensu libenter admitto, nostram
doctrinam esse; quod sanè vitio nobis verti-
tū est. Idem Angelico Doctōi vitio verta-
bile est, ut quisquam laxa mentis homo
consequi porro in rebus moralibus Aristoteles
non notum omnes, qui rectè sentiunt; cūm
ca rationis & intelligentiæ lumine polleat,
maximè deinceps ingenis, intra naturæ fines
huc hinc, inquam, Casuistarum doctri-
na est; immò maxime Christiana; quis enim
D. Thomæ doctrinam Christianam esse